

Descripció formal

Al centre de la pintura s'hi dibuixa la imatge espiritual i bella de la deessa Venus nua sobre una petxina marina. La seva concepció anatòmica revela un grau alt d'**idealització**, tant en les diferents parts -coll massa llarg o espatlles massa estretes i caigudes-, com en la posició d'equilibri clàssic en *contrapposito*.

La figura esvelta de Venus s'estableix com a **eix simètric del triangle compositiu** imaginari que es forma a partir de les dues diagonals creades pels altres personatges i que té el vèrtex superior al cap de la deessa. Els altres personatges, situats als extrems, dirigeixen les seves accions directament a Venus, i així compensen l'espai escènic i alhora li donen un ritme dinàmic.

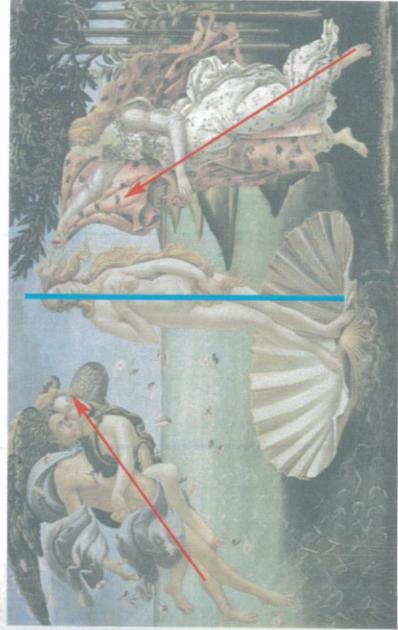
Les flors del vestit identifiquen el personatge amb la Primavera.

mic contraposat a la serenitat del personatge central. Tota l'escena està emmarcada en un paisatge de naturalesa solitària i ideal, d'acord amb la bellesa harmoniosa de la deessa.

El **dibuix lineal dels contorns**, tant en les figures com en el paisatge, no només ajuda a distingir amb nitidesa la figura del fons, sinó que n'estilitza i suavitza la forma. Amb el mateix objectiu és tractada la llum, uniforme en gairebé tota la superfície -sense clarobscur-, i els colors, dominats per una **paleta clara** i sense estridències.

Temàtica

En la mitologia clàssica hi ha dues versions sobre el naixement de Venus (Afrodita), la deessa de l'amor. Segons Hesíode, va néixer de l'escuma del mar, en el

La imatge de Venus és l'eix de simetria de la composició.

qual havien caigut els genitals d'Urà, castrat pel seu fill Cronos. En una segona versió, explicada per Homer, Venus va néixer al mar i és filla de Júpiter (Zeus) i Dione, deessa de la terra.

No obstant això, el que **BOTTICELLI** representa en el seu llenç no és -com suggereix el títol- el naixement de Venus, sinó la seva arribada a les costes de Citera després d'haver nascut al mar, tal com narra Homer en un dels seus relats.

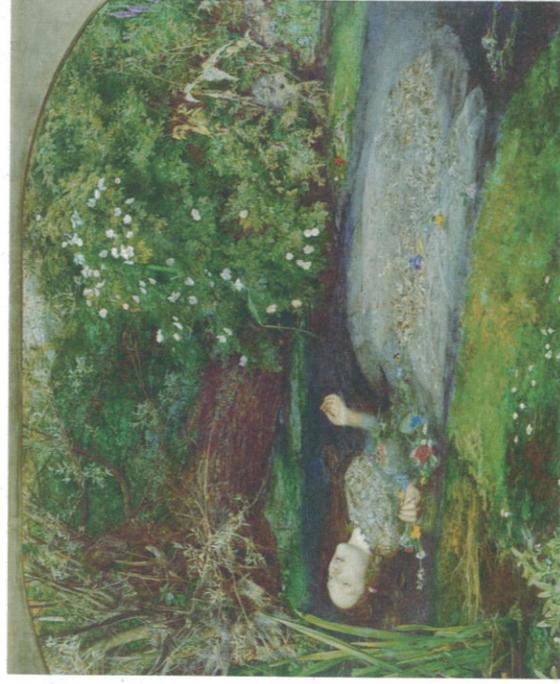
La deessa està acompanyada per les alenades de Zèfir, el vent de l'oest, i d'Aura, deessa de la brisa, i és rebuda a terra per una de les Hores (estacions de l'any), que, per les flors del vestit, és identificada amb la Primavera, l'estació de l'amor. Les roses també s'identifiquen amb l'amor, i la petxina en què és transportada la deessa, amb la fecunditat.

Més enllà de la lectura iconogràfica, és possible una interpretació neoplàtonica, corrent filosòfic molt lligat a l'entorn cortesà del pintor, segons la qual aquest llenç representaria la unitat entre la bellesa, l'amor i la veritat, qualitats que s'encarnen en la figura de Venus. Cal assenyalar que, des de la Roma clàssica, aquesta és la primera representació d'una figura femenina nua.

MODELS I INFLUÈNCIES

La formació de **BOTTICELLI** amb Filippo Lippi va tenir una influència important en la seva obra de temàtica religiosa durant la primera etapa de la seva producció. No obstant això, **BOTTICELLI** aviat va agafar el seu propi camí, marcat per l'obsessió de plasmar amb tota la vehemència possible la bellesa ideal, i per això el naturalisme no va ser una fita en la seva pintura. A més, influenciat per les teories neoplàtoniques, el pintor florentí va ser el primer a reprendre la temàtica mitològica, de la qual *El naixement de Venus* i *La Primavera* són dos dels millors exemples.

Malgrat que el seu estil va tenir seguidors com Filippino Lippi, al començament del segle XVI la seva obra va caure en l'oblit a causa de les noves propostes de **LEONARDO** i **MIQUEL ÀNGEL**. Va ser redescobert i molt valorat al segle XIX pels preraphaelites, com **John Everett Millais**, els nazarens i els pintors *pompier*s.

John Everett Millais: *Ofèlia* (1851-1852).

negut amb el
niciar en l'ac-
ò aviat es va
nestre va ser
ecs de les mi-
i els Medici,
neoplàtonica.
at durant un
papa Sixt IV,
t el 1482.

3, quan l'any
BOTTICELLI va
pla. Els dar-
els seus qua-
els sermons